

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝ/ΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ :

“Εξειδίκευση εκπαιδευτικών και στελεχών της γενικής εκπαίδευσης για μαθητές με προβλήματα λόγου και ομιλίας ”

Επιστημονικός Υπεύθυνος :

Γεώργιος Δράκος

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Π.Τ.Δ.Ε. – Ε.Κ.Π.Α.

Επιμέλεια Εργασίας : Σοφού Αικατερίνη

Διάρκεια προγράμματος :

Ιανουάριος – Ιούνιος 2005

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	σελ. 1
2. Ιστορικό	σελ .1
2.1 Στοιχεία ταυτότητας	σελ.2
2.2 Οικογενειακό ιστορικό	σελ.2-3
2.3 Σχολικό ιστορικό	σελ.3-6
3. Προφίλ μαθησιακών δυσκολιών.....	σελ.6-8
4. Αξιολόγηση γλωσσικών δεξιοτήτων.....	σελ.9
5. Αντιμετώπιση μαθησιακών δυσκολιών.....	σελ.10-12
6. Επίλογος.....	σελ.13
7. Βιβλιογραφία.....	σελ.14
8. Παράρτημα.....	σελ15-20

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο νηπιαγωγείο όπου υπηρετώ , αντιλήφθηκα ότι η Α . Σ παρουσιάζει μάλλον πρόβλημα στη φωνολογική επεξεργασία . Θέλησα να ασχοληθώ με τη περίπτωση της γιατί η πιθανή αυτή γλωσσική διαταραχή αν δεν αντιμετωπιστεί και εξαλειφθεί έγκαιρα μπορεί να οδηγήσει σε μια γενικευμένη διαταραχή με όλα τα αρνητικά συνοδευτικά φαινόμενα για τη σχολική και προσωπική εξέλιξη του παιδιού

(Δράκος , 1999) .

Πιστεύω λοιπόν ότι μπορεί και πρέπει να αντιμετωπιστεί αυτή η πιθανή απόκλιση της Α.Σ από την ακριβή φωνολογική αξία των φθόγγων με τη κατάλληλη αντισταθμιστική αγωγή που θα έχει στόχο και τη βελτίωση του αυτοσυναισθήματος γιατί κάθε γλωσσική διαταραχή δεν την αντιμετωπίζουμε μεμονωμένα αλλά σε αναφορά με τη σημασία και τις επιπτώσεις που έχει για τον άνθρωπο ,για τη συνολική διαμόρφωση της προσωπικότητάς του

(Κνυρα ,1980)

2 . ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Πρέπει να αναφερθεί ότι υπάρχουν λίγες πληροφορίες για το ιστορικό του παιδιού και τις περισσότερες από αυτές δεν τις συλλέξαμε από προσωπική συνέντευξη από τους γονείς αλλά από τη καθημερινή επαφή μαζί τους στα πλαίσια της σχολικής ρουτίνας και από τον περίγυρό τους . Ο λόγος είναι ότι οι γονείς της Α.Σ δεν έδειξαν καμία διάθεση για συνεργασία . Συνέβη και ένα περιστατικό το οποίο συνέβαλλε ακόμη περισσότερο στην αρνητική τους διάθεση Η διευθύντρια του σχολείου με το θάρρος της γνωριμίας αρκετών χρόνων με τον πατέρα του πρότεινε (ίσως όχι με τον κατάλληλο τρόπο) να απευθυνθεί σε κάποιον ειδικό για συμβουλές και συγκεκριμένα σε κάποιο ψυχοπαιδαγωγικό κέντρο . Η πρόταση αυτή προκάλεσε τον έντονο θυμό του πατέρα και την άρνησή του να συνεργαστεί μαζί μας .

2.1 ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

Όνομα : Α.Σ

Ημερομηνία γέννησης : 16-09-1999

2.2 ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Αδέλφια : Η Α.Σ έχει άλλον έναν μεγαλύτερο αδελφό 7 ετών που κι αυτός παρουσίαζε στη νηπιακή ηλικία διαταραχή στην άρθρωση .

Στοιχεία για τους γονείς

Πατέρας

Ηλικία : 40

Επάγγελμα : Δάσκαλος

Γραμματικές γνώσεις : Ανώτατη εκπαίδευση

Μητέρα

Ηλικία : 37

Επάγγελμα : Οικιακά

Γραμματικές γνώσεις : Μέση εκπαίδευση

Δυναμική της οικογένειας

- Υπάρχουν εντάσεις στη σχέση των γονέων . Διαφωνούν συχνά και ο πατέρας φεύγει από το σπίτι που μένει η οικογένεια και πηγαίνει στο δικό του σπίτι μέχρι να αποκατασταθούν οι σχέσεις του ζευγαριού .
- Η Α.Σ φαίνεται να εκμεταλεύεται την αδυναμία που της έχει ο πατέρας της ίσως και τις ενοχές που αισθάνεται για την απουσία του από το σπίτι , όταν καυγαδίζει με τη μητέρα .
- Οι γονείς της Α.Σ δεν δείχνουν ή δεν θέλουν να δείχνουν ότι ανησυχούν ιδιαίτερα για τη διαταραχή του λόγου που ίσως έχει το παιδί τους . Πιστεύουν ότι με το χρόνο θα αυτοθεραπευτεί . Πάντως οι ίδιοι δεν κριτικάρουν την ομιλία του παιδιού και δεν το διορθώνουν . Το ακούμε με ενδιαφέρον . Το αφήνουν να φλυαρεί ακόμα κι

αν δεν γίνεται πάντα κατανοητό ή κάνει λάθη . Γι 'αυτό και η Α.Σ αισθάνεται έντονα τη χαρά της ομιλίας .

Στιλ διαπαιδαγώγησης

Οι γονείς της Α.Σ διαθέτουν αρκετό χρόνο για το παιδί τους . Κυρίως η μητέρα που δεν εργάζεται . Της διαβάζουν βιβλία .Την πηγαίνουν στη πλατεία της γειτονιάς για να παίξει . Τη πηγαίνουν σε κολυμβητήριο . Τη φέρνουν σε επαφή με άλλα παιδιά . Δεν είναι αυστηροί μαζί της

2.3 ΣΧΟΛΙΚΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Γενική εντύπωση και παρουσιαστικό παιδιού

Η Α.Σ είναι ένα μετρίου αναστήματος κορίτσι , αρκετά γλυκό . Έχει προσεγμένη καθαρή και ελκυστική εμφάνιση .

Συναισθηματικός κόσμος

Είναι ένα παιδί χειμαρώδες . Κάποιες φορές είναι θλιμμένη και κλεισμένη στον εαυτό της . Εκνευρίζεται εύκολα κυρίως κατά τη διάρκεια της συζήτησης όταν δεν της δίνεται αμέσως ο λόγος . Είναι φλύαρη και διακόπτει συχνά τους άλλους . Μιλάει γρήγορα και συχνά δυσκατάληπτα . Έχει έντονη την επιθυμία να μιλήσει να εκφραστεί και να την ακούσουν όλοι . Αρκετές φορές όταν θέλει να μιλήσει σε κάποιον , κάνει χειρονομίες (σκουντάει με δύναμη) για να τραβήξει τη προσοχή . Κάνει συχνά πείσματα . Όταν θυμώνει μερικές φορές βγάζει κραυγές (έχουμε πληροφορίες από τη μητέρα της ότι το κάνει και στο σπίτι) . Άλλες φορές τον θυμό της τον εκδηλώνει και με χοροπηδητά . Μια από τις αιτίες του θυμού της είναι όταν νιώθει ότι την αδικούν , ή όταν νομίζει ότι την κοροιδεύουν . Κάνει συχνά κάποιες σπασμωδικές κινήσεις των χεριών της σαν να μην τα ελέγχει . Γενικά είναι ένα παιδί που εκδηλώνει έντονα τα συναισθήματά του . Αναζητά τη τρυφερότητα των άλλων αλλά κι εκείνη συχνά φέρεται τρυφερά στους άλλους . Είναι κοινωνική Κάνει παρέα με τα άλλα παιδιά της τάξης της . Δείχνει να έχει εμπιστοσύνη στον εαυτό της .

Όσον αφορά στη σχέση της με τους γονείς της , δείχνει συχνά ανυπακοή κυρίως στον πατέρα της που της έχει αρκετή αδυναμία .

Συμμετοχή στο μάθημα και στις διάφορες δραστηριότητες στην αυλή .

Η Α . Σ είναι ένα παιδί εργατικό . Με προθυμία συμμετέχει σε όλες τις δραστηριότητες . Παίρνει πρωτοβουλίες στο μάθημα αλλά και στις διάφορες δραστηριότητες που γίνονται στην αυλή . Λαμβάνει μέρος σε όλες τις επισκέψεις που γίνονται στα πλαίσια του εκπαιδευτικού προγράμματος . Συμμετέχει και στις διάφορες εξωσχολικές δραστηριότητες π.χ πάρτυ όταν τη καλούν . Λείπει αρκετές φορές από το σχολείο . Κάποιες φορές δε τη φέρνει η μητέρα γιατί τη παίρνει ο ύπνος .

Συνεργατικότητα

Συνεργάζεται με τους ενήλικες . Συμμετέχει στις διάφορες δραστηριότητες της τάξης είτε ατομικές είτε ομαδικές . Δε προκαλεί αναστάτωση στο κλίμα της τάξης Βοηθά με προθυμία τη δασκάλα . Τακτοποιεί τη τάξη χωρίς να της ζητηθεί .

Γενικότερη κοινωνικότητα

Είναι κοινωνική . Έχει φίλους . Μπορεί να παίξει με άλλα παιδιά σε δραστηριότητα όπου χρειάζεται συνεργασία χωρίς συνεχή επιτήρηση . Μπορεί να εξηγήσει κανόνες παιχνιδιού σε άλλα παιδιά και να ακολουθήσει κανόνες τις πιο πολλές φορές . Επιδιώκει να είναι αρχηγός στα παιχνίδια .

Παρηγορεί φίλους της που είναι στενοχωρημένοι . Κατά την ώρα των γευμάτων (το σχολείο είναι ολοήμερο) συμμετέχει στις συζητήσεις που γίνονται με τα άλλα παιδιά . Παίζει μαζί με τα παιδιά της τάξης της σε συμβολικά παιχνίδια .

Είναι ένα ευγενικό παιδί . Όσον αφορά στην αυτοεξυπηρέτηση τα καταφέρνει με μια σχετική αδεξιότητα . Κουμπώνει και ξεκουμπώνει τα ρούχα του . Βάζει τις μπότες του . Καθαρίζει τη θέση του στο τραπέζι .μετά το γεύμα . Κουμπώνει φερμουάρ . Πλένει τα χέρια του . Σερβίρεται στο τραπέζι . Αλείφει το μέλι στο ψωμί του . Περνάει τα κορδόνια στα παπούτσια του . Κρεμάει τα ρούχα στη κρεμάστρα του . Έχω παρατηρήσει βέβαια ότι η μητέρα του έχει τη συνήθεια να

κάνει για κείνο πράγματα στο σχολείο σε αντίθεση με τον πατέρα του (βάζει το φαγητό του παιδιού στο ψυγείο , τη τσάντα στη θέση της κ.λ.π.)

Η Α.Σ αντισταθμίζει την αδεξιότητά της με την έντονη επιθυμία της να κάνει πράγματα .

Πορεία της σχολικής εξέλιξης

Η Α.Σ Θέλει να κάνει πράγματα στο σχολείο .Τα καταφέρνει πολύ καλά στα παιχνίδια ρόλων . Της αρέσει να πλάθει ιστορίες και θα έλεγα ότι έχει ανεπτυγμένη φαντασία . Στη γλώσσα , έχει προβληματική άρθρωση αλλά ο λόγος της δεν είναι φτωχός . Στις συζητήσεις όμως που γίνονται στη τάξη , διακόπτει συχνά τους συνομιλητές της . Στα εικαστικά χρησιμοποιεί με δημιουργικό τρόπο τα διάφορα υλικά . Στις ζωγραφιές της βάζει χαρούμενα χρώματα . Δυσκολεύεται όμως στο κόψιμο με ψαλίδι .Δεν έχει πολύ καλό συντονισμό ματιού – χεριού .

Έχει καλή μνήμη και μαθαίνει εύκολα τραγούδια . Στα μαθηματικά ονομάζει μέχρι 7 αριθμούς . Μπορεί να προσθέτει και να αφαιρεί συνδυασμούς μέχρι το 3 . Είναι καλή στο να φτιάχνει πάζλ (έχει εξασκηθεί στο σπίτι της στη κατασκευή πάζλ) . Στην ανάγνωση αναγνωρίζει , ονομάζει και γράφει αρκετά γράμματα . Δεν έχει όμως ακόμη εμπεδώσει το μηχανισμό της ανάγνωσης . Στη γραφή , ο γραφικός της χαρακτήρας δεν είναι και τόσο καλός . Όσον αφορά στη κινητικότητα , δυσκολεύεται στην ισορροπία και έχει και μια αστάθεια στο ανεβοκατέβασμα σκαλιών . Γενικά εμφανίζει μια αδεξιότητα στις κινήσεις του .

Η Α.Σ παρουσιάζει μια διακύμανση στις σχολικές επιδόσεις της από μέρα σε μέρα .

Επίδοση τη προηγούμενη σχολική χρονιά

Η Α.Σ μιλούσε πολύ πιο δυσκατάληπτα με αποτέλεσμα να δέχεται την κοροϊδία των συνομηλίκων της . Είχε πολύ λίγους φίλους λόγω του ότι δεν μπορούσαν να επικοινωνήσουν μαζί της . Ούτε και ο παιδαγωγός δε μπορούσε να καταλάβει το παιδί μερικές φορές . Μερικές φορές δεν ήθελε να έρθει στο σχολείο λόγω των

αρνητικών συναισθημάτων που βίωσε . Η αδεξιότητά της στις κινητικές δραστηριότητες ήταν πιο έντονη . Το ίδιο και στο χειρισμό ψαλιδιού .

Τρόπος μελέτης

Κάνει συχνά ερωτήσεις για να διευκρινίσει κάτι που δε κατάλαβε και ζητά βοήθεια . Όταν κάνει λάθος στην εργασία της , μερικές φορές νευριάζει και σκίζει το φύλλο . Μπορεί να μουτρώσει και να μη θέλει να συνεχίσει την εργασία της . Συνήθως αν και δυσκολεύεται , με σχετική παρότρυνση συνεχίζει την προσπάθεια . Όταν κουράζεται , κάνει διαλείμματα κατά τη διάρκεια της εργασίας της . Μερικές φορές διασπάται η προσοχή της και τις πιο πολλές φορές ο λόγος είναι ότι πιάνει τη κουβέντα με άλλο παιδί .

Ειδικές δυσκολίες

Στον κινητικό τομέα .

Ειδικές ικανότητες

Στη ζωγραφική , στο θέατρο .

3. ΠΡΟΦΙΛ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Μια από τις μεθόδους που χρησιμοποίησα για την αξιολόγηση των μαθησιακών δυσκολιών είναι η άμεση παρατήρηση . Είχα την ευκαιρία να παρατηρήσω την Α.Σ σε φυσικές συνθήκες μάθησης , κατά τη διάρκεια διαφόρων δραστηριοτήτων στη τάξη , στο διάλειμμα , στην ανταπόκριση σε διάφορες απαιτήσεις και διάφορα ερεθίσματα χωρίς να αισθάνεται ότι παρατηρείται . Η άμεση παρατήρηση είναι πολύ αποδοτική στους μαθητές του νηπιαγωγείου πρώτον γιατί δεν έχουμε άλλο μέσο αξιολόγησης π.χ συνέντευξη , ερωτηματολόγιο κ.α. λόγω του περιορισμένου προφορικού λόγου και της ανεπεξέργαστης αυτοεικόνας . Δεύτερον γιατί συγκριτικά με τα μεγαλύτερα παιδιά και τους ενήλικες , σπάνια τροποποιούν τη συμπεριφορά τους όταν αντιλαμβάνονται ότι παρατηρούνται .

Για την αξιολόγηση χρησιμοποίησα και λίστες καταγραφής (check – list) και ηχογράφηση (για την αξιολόγηση των γλωσσικών δεξιοτήτων) .

Η διαγνωστική αξιολόγηση είναι απαραίτητη , προκειμένου να καθοριστούν οι διδακτικοί στόχοι και να σχεδιαστούν εξατομικευμένα διδακτικά προγράμματα .

Γνωστικό προφίλ

- Επαναλαμβάνει ιστορία από βιβλίο με εικόνες με λογική συνέπεια **v**
- Ονοματίζει ορισμένα γράμματα και αριθμούς **v**
- Μετρά μηχανικά ως το 10 **όχι πάντα**
- Κατηγοριοποιεί αντικείμενα βάση απλών χαρακτηριστικών **v**
- Χρησιμοποιεί με αρκετή πλέον ακρίβεια τις έννοιες του χρόνου (χθές , σήμερα , αύριο) **όχι πάντα**
- Χρησιμοποιεί τα αντικείμενα της τάξης με πρόθεση και νόημα **v**
- Αρχίζει να συσχετίζει το ρολόι με το πρόγραμμα της ημέρας **όχι**
- Έχει σημαντική αύξηση της ικανότητας συγκέντρωσης της προσοχής και μπορεί να απομονώσει διασπαστικά ερεθίσματα **όχι**
- Μαθαίνει μέσο οδηγιών των ενηλίκων όταν ενδιαφέρεται για κάτι **v**
- Αρχίζει και καταλαβαίνει την αιτία που συμβαίνει κάτι **v**
- Οι έννοιες του χρόνου μπορούν να εφαρμοστούν στην κατανόηση μεγάλων γεγονότων **όχι**

Κοινωνικές δεξιότητες (πρωτοβουλία για φιλία , ομαδικό παιχνίδι)

- Επιλέγει τους φίλους του **v**
- Παίζει απλά επιτραπέζια παιχνίδια **v**
- Παίζει παιχνίδια ανταγωνισμού **v**
- Παίζει σε συνεργασία με άλλα παιδιά και παίρνει μέρος στη λήψη αποφάσεων στην ομάδα , αναλαμβάνει το ρόλο του στην ομάδα και τηρεί τους κανόνες **v**

**Συντονισμός κινήσεων
γενικής και λεπτής
κινητικότητας**

1) Κάνει μορφασμούς ή κινεί τη γλώσσα του όταν γράφει , κόβει , φτιάχνει κάτι .

2) Παρουσιάζει φτωχό συντονισμό κινήσεων (Δυσκολεύεται να χοροπηδήσει , να αναπηδήσει στο ένα πόδι , να πηδήσει ένα σκοινάκι , να βαδίσει στη σειρά , να κλωτσήσει την μπάλα)

3) Σπάζει ή σκίζει πράγματα από αδεξιότητα

4) Συγχέει τη κατεύθυνση από αριστερά προς τα δεξιά

5) Έχει δυσκολία στις κινήσεις λεπτής κινητικότητας (γράψιμο , κόψιμο ,δέσιμο)

6) Δεν κρατά με σωστό τρόπο το μολύβι

7) Παρουσιάζει δυσκολίες στο συντονισμό χεριού – ματιού (ζωγραφική , αντιγραφή , γράψιμο

Σπάνια	Αραιά	Συχνότερα	Πολύ συχνά	Σχεδόν πάντα
			X	
			X	
		X		
				X
		X		
X				
		X		

4. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΓΛΩΣΣΙΚΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ

Γλώσσα (έκφραση και πρόσληψη)

- Χρησιμοποιεί προτάσεις μήκους 5-6 λέξεων v
- Έχει λεξιλόγιο 2000 λέξεων v
- Εντοπίζει αντικείμενα βάσει της χρήσης τους (π.χ τρώμε τη σούπα με το κουτάλι) και μπορεί να πει από τι είναι φτιαγμένα τα αντικείμενα v
- Γνωρίζει τις έννοιες του χώρου , όπως πάνω , ανάμεσα , μακριά και κοντά v
- Γνωρίζει τη διεύθυνση κατοικίας μόνο τον αριθμό όχι καλά
- Διακρίνει αδρά τα νομίσματα
- Γνωρίζει κοινές αντιθετικές έννοιες όπως ψηλός – κοντός v
- Κατανοεί τις έννοιες ίδιο – διαφορετικό v
- Μπορεί να μετρήσει 10 αντικείμενα v
- Ρωτά για να μάθει κάτι v
- Διακρίνει το αριστερό από το δεξί στο σώμα του v
- Χρησιμοποιεί όλους τους τύπους φράσεων , αρνητικές , υποθετικές , δευτερεύουσες v

Άλλες παρατηρήσεις

- Η Α.Σ κινητοποιεί πολύ ενέργεια για να μιλήσει . Σφίγγεται κατά την ομιλία
- Παρουσιάζει έντονη κινητικότητα κατά την ομιλία
- Έχει μια βραχνάδα στη φωνή
- Μιλά πολύ και διακόπτει συχνά τους άλλους
- Αντικαθιστά φθόγγους με άλλους . Απλοποιεί συμπλέγματα (βλέπε παράρτημα)
- Μερικές φορές κομπιάζει ή λέει “και” για να ξεκινήσει μια πρόταση
- Αποστηθίζει εύκολα
- Αν ρωτάται απαντά εύστοχα και κατανοητά τις πιο πολλές φορές
- Αυτό που την χαρακτηρίζει στον προφορικό λόγο είναι η έντονη επιθυμία να εκφραστεί και να επικοινωνήσει με τους άλλους .

5. ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΔΥΣΚΟΛΙΩΝ

Οι στόχοι για τη παρέμβαση καθορίζονται από τις ανάγκες της Α.Σ και τις δυνατότητές της και απαιτούν συγκεκριμένο πρόγραμμα και ειδικές στρατηγικές παρέμβασης για κάθε βήμα έτσι που να προσδοκάται η υλοποίησή τους . Η παρέμβαση είναι εξατομικευμένη και δεν εξαντλείται στο επίπεδο της γλωσσικής συμπεριφοράς . Συμπεριλαμβάνει αισθητηριοκινητικές ασκήσεις και δραστηριότητες για την ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων . Ακόμη απαιτεί τη συνεργασία με άλλες ειδικότητες όπως είναι ο λογοπεδικός .

Σκοπός : Να μπορεί να επικοινωνήσει με τα άλλα παιδιά και να γίνει αποδεκτό .

Πρώτη δραστηριότητα

Στόχος : Το παιδί μετά από βοήθεια να αναγνωρίζει και να προφέρει το φθόγγο ψ

Υλικά : Κασετόφωνο και ακουστικά

Μεθοδολογία : Εξατομικευμένη διδασκαλία

Αξιολόγηση : Αν καταφέρει να αναγνωρίσει και να προφέρει σωστά το ψ σε όλες τις λέξεις που θα του ζητηθούν , μετά από 8 συναντήσεις .

Βήματα

- Να αναγνωρίζει και να προφέρει το φθόγγο ψ , μεμονωμένα
- Να αναγνωρίζει και να προφέρει το φθόγγο ψ σε συλλαβές
- Να αναγνωρίζει και να προφέρει το ψ σε δισύλλαβες λέξεις Βρίσκουμε λέξεις που έχουν το ψ στην αρχή στη μέση και στο τέλος τους .
- Να αναγνωρίζει και να προφέρει το ψ σε προτάσεις

Διαδικασία : Προφέρουμε το ψ μεμονωμένα, μετά σε συλλαβές έπειτα σε λέξεις και τέλος σε προτάσεις και ζητάμε από το παιδί να μας μιμηθεί . Το επαινούμε ακόμη κι όταν δεν “προφέρει” σωστά το ψ . Ηχογραφούμε τον εαυτό μας και το

παιδί . Το βάζουμε με ακουστικά να ακούσει τη κασέτα της ηχογράφησης , ώστε να ακούσει το σωστό .

Όταν το παιδί καταφέρει να προφέρει σωστά το ψ , προχωράμε σε δραστηριότητες που έχουν στόχο **να αναγνωρίζει και να προφέρει σωστά το ξ**
Σε επόμενη φάση στόχος μας είναι **η διάκριση του ρ από το λ και η σωστή προφορά τους** . Δίνουμε στην αρχή ζευγάρια συλλαβών και μετά λέξεων που έχουν στην αρχή , στη μέση ή στο τέλος τους φθόγγους ρ και λ και ζητάμε από το παιδί να μας πει από ποιο γράμμα αρχίζει η κάθε συλλαβή π.χ ρα-λα ή η κάθε λέξη π.χ. ζάρι – ζάλη . Αν δούμε ότι τα αναγνωρίζει το βοηθάμε στη σωστή προφορά τους .

Τέλος την ίδια διαδικασία με το ψ κ.λ.π. ακολουθούμε και για την **αναγνώριση και σωστή προφορά των συμπλεγμάτων** (σε συλλαβές , λέξεις και προτάσεις) .

Δεύτερη δραστηριότητα

Στόχος : Να ισορροπεί και να κινείται στο ένα πόδι

Υλικά : Σκοινάκι , στεφάνια

Μεθοδολογία : Σε ομάδα

Αξιολόγηση : Σημειώνουμε τις επιτυχίες του παιδιού χωρίς καμία υποβοήθηση .

Βήματα

- Να κάνει κουτσό με το δεξί – αριστερό πόδι
- Να ισορροπεί στο δεξί – αριστερό πόδι για 5 δευτερόλεπτα
- Να περπατάει με το δεξί – αριστερό πόδι πάνω σε γραμμή
- Να πηδάει σχοινάκι με το δεξί – αριστερό πόδι
- Να πηδάει τετράγωνα με το δεξί – αριστερό πόδι
- Να πηδάει στεφάνια με το δεξί – αριστερό πόδι
- Να κάνει κουτσό με το δεξί – αριστερό πόδι σε απόσταση 5 μέτρων

Τρίτη δραστηριότητα

Στόχος : Να αναπτύξει δεξιότητες λεπτής κινητικότητας

Υλικά : Περιοδικά , εφημερίδες

Μεθοδολογία : Εξατομικευμένα

Αξιολόγηση : Σημειώνουμε τις επιτυχίες του παιδιού , χωρίς καμία υποβοήθηση

Βήματα

- Να κόβει με το ψαλίδι φωτογραφίες από περιοδικά
- Να κόβει με το ψαλίδι μεγάλα γράμματα από εφημερίδες
- Να κόβει το περίγραμμα ενός ψαριού σε χαρτόνι
- Να κόβει το περίγραμμα μιας ομπρέλας σε ύφασμα

Τέταρτη δραστηριότητα : Παιχνίδι με μπάλα

Στόχος : Να τηρεί τη σειρά σε συμμετοχικές δραστηριότητες , σε παιχνίδια και στη συνομιλία .

Υλικά : Μπάλα

Μεθοδολογία : Σε ομάδα

Διαδικασία :

Μόλις ξεκινήσει μια μουσική μια μπάλα πηγαίνει από το ένα παιδί στο άλλο .

Όταν σταματήσει η μουσική το παιδί που έχει τη μπάλα λέει το όνομά του

Στη συνομιλία : Προσπαθούμε να αναστέλλουμε την ικανοποίηση των επιθυμιών της Α.Σ. Όταν μας ζητάει π.χ να μιλήσει και θυμώνει όταν δεν της δίνουμε το λόγο αυξάνουμε συνεχώς τον χρόνο αναμονής της , έτσι ώστε να επέλθει η ματαίωση στο τέλος .

Αξιολόγηση : Για να αξιολογήσουμε την ικανότητα αναμονής , μοιράζουμε ένα μισάωρο σε δίλεπτα και τσεκάρουμε πόσες φορές πετάχτηκε το παιδί μέσα στο μισάωρο . Η αξιολόγηση γίνεται στην ίδια δραστηριότητα , στην αρχή και στο τέλος του προγράμματος .

6. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

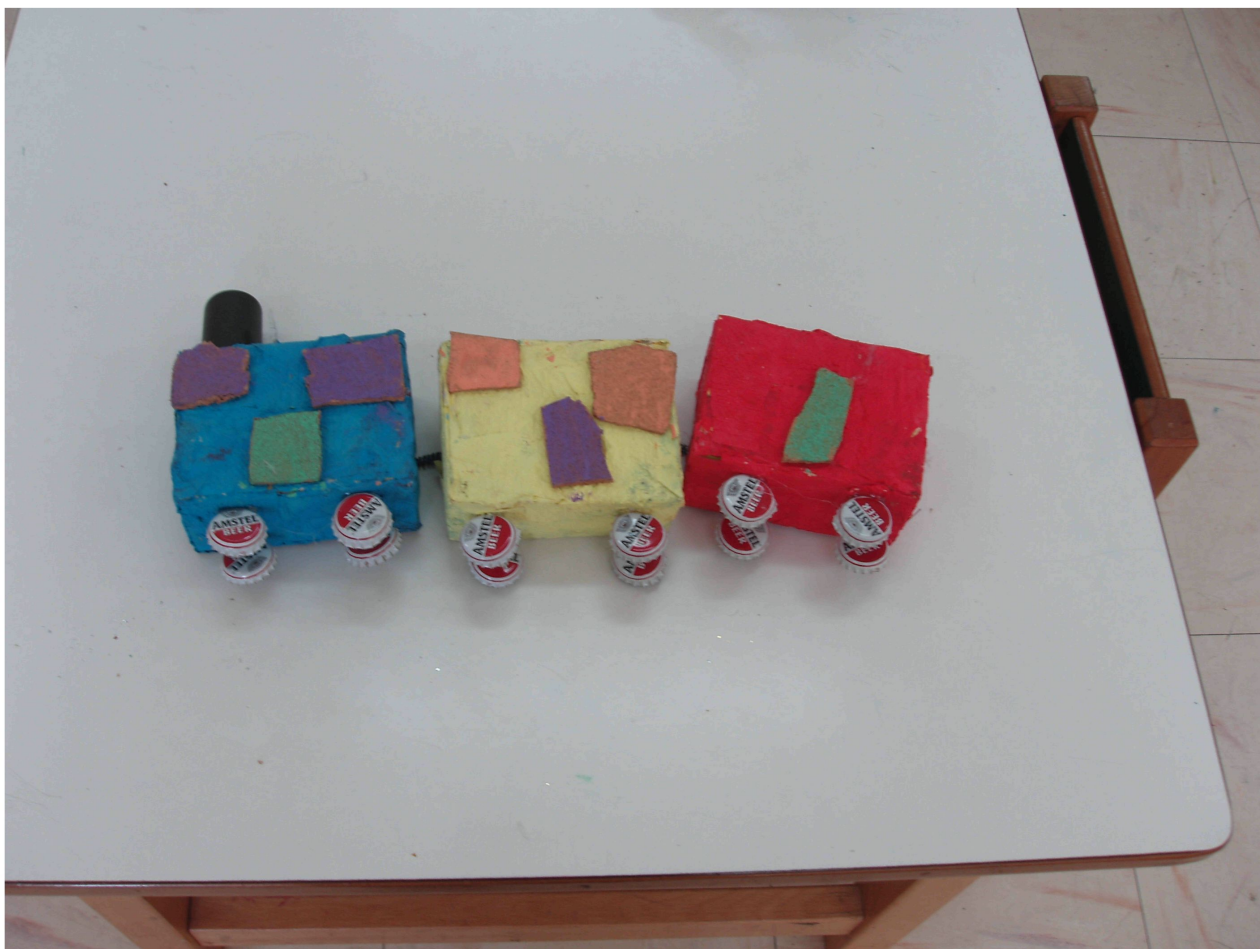
Η μελέτη περίπτωσης της Α.Σ μου έδωσε τη δυνατότητα να ανατρέξω στην σχετική βιβλιογραφία καθώς και να ανταλλάξω εμπειρίες και απόψεις με άλλους συναδέλφους. Ακόμη μου έδωσε την ευκαιρία να κάνω τις παρακάτω διαπιστώσεις

- Στα σημερινά σχολεία εμείς οι εκπαιδευτικοί αντιμετωπίζουμε δυσκολίες στην αντιμετώπιση των μαθητών με προβλήματα λόγου και ομιλίας . Μας λείπουν οι γνώσεις για τη χρήση διαγνωστικών εργαλείων , την σύνταξη και εφαρμογή εξατομικευμένων προγραμμάτων διδακτικής αντιμετώπισης και τη συμβουλευτική γονέων . Το πρόγραμμα εξειδίκευσής μας για την αντιμετώπιση των προβλημάτων λόγου και ομιλίας άνοιξε τους ορίζοντες μας αλλά δε πρέπει να σταματήσει εδώ . Έχουμε ανάγκη από περισσότερη επιμόρφωση και συνεργασία από διεπιστημονικές ομάδες για να μπορέσουμε να βοηθήσουμε τα παιδιά με προβλήματα λόγου και ομιλίας .
- Οι εκπαιδευτικοί πολλές φορές προτιμούν τον απομονωμένο , ήσυχο τρόπο δουλειάς και δε συζητούν μεταξύ τους για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά . Κάθε φορά όμως που αποφασίζουν να συνεργαστούν με τους συναδέλφους τους απελευθερώνονται από την ανασφάλεια και το άγχος που συχνά τους συνοδεύει λόγω της ελλιπούς επιμόρφωσης και είναι πιο αποτελεσματικοί στην αντιμετώπιση των μαθησιακών προβλημάτων των παιδιών .

7. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Γεώργιος Δράκος (1999) . Ειδική Παιδαγωγική των Προβλημάτων Λόγου και Ομιλίας . Αθήνα : Εκδόσεις Ατραπός .
- Γεώργιος Δράκος (2001) . Σύγχρονα θέματα της Ειδικής Παιδαγωγικής . Αθήνα : Εκδόσεις Ατραπός .
- Γεώργιος Δράκος (1999) . Ζητούμενα Ζητήματα . Αθήνα : Εκδόσεις Ατραπός .
- Γεώργιος Δράκος , Νικόλαος Μπίνιας (2005) . Ψυχοκινητική Αγωγή . Αθήνα : Εκδόσεις Πατάκης .
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο . Δραστηριότητες Μαθησιακής Ετοιμότητας . Αθήνα : Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων .
- Γιαννετοπούλου . Διαταραχές άρθρωσης . Σημειώσεις στα πλαίσια του προγράμματος : “Εξειδίκευση εκπαιδευτικών και στελεχών της γενικής εκπαίδευσης για μαθητές με προβλήματα λόγου και ομιλίας ”

8. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΗΣ Α.Σ

Ζωγραφιά της Α.Σ

ΛΙΣΤΑ ΦΩΝΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ

Σύμφωνα	Λέξεις	Φωνολογικό μοντέλο	Πραγμάτωση			Διαδικασίες	
			παράλειψη	αντικατάσταση	παραφθορά	Δομικές	Συστημικές
m	μήλο σήμα	[ˈmilo] v [ˈsima] v					
p	πάσα κήπος	[ˈpasa] v [ˈkɪpos] v					
b	μπάλα κουμπί	[ˈbala] v [kuˈbi] v					
	αμφιβολία	[a fivoˈlia] v					
f	φακός καφές	[faˈkos] v [kaˈfes] v					
v	βάζο γόβα	[ˈvazo] v [ˈɣova] v					
t	τόπι κότα	[ˈtopi] v [ˈkota] v					
d	ντάμα μαντάμ	[ˈdama] v [maˈdam] v					
θ	Θέση λάθος	[ˈθesi] [ˈlaθos] v					
ð	δάσος πόδι	[ˈðasos] v [ˈpoði] v					
n	Νήμα μήνας	[ˈnima] v [ˈminas] v					
s	Soma laso	[ˈsoma] v [ˈlaso] v					
z	ζώνη πόζα	[ˈzoni] v [ˈpoza] v					
ts	Τσάντα πίτσα	[ˈtsada] v [ˈpitsa] v					
dz	τζάκι λάτζα	[ˈdzaki] v [ˈladza] v					
l	λάδι βέλος	[ˈlaði] v [ˈvelos] v					
r	ρόδα νερό	[ˈroða] [neˈro]		r → l			
	Πανιά νιάτα	[paˈa] v [ˈata] v					
	Γκιώνης	[ˈnis]					
	Γιαγιά γιατί	[aˈa] v [aˈti] v					
	Ήλιος λιώνω	[ˈi os] [ˈono] v					

Σύμφωνα	Λέξεις	Φωνολογικό Μοντέλο	Πραγμάτωση			Διαδικασίες	
			Παράλειψη	Αντικατάσταση	Παραφθορά	Δομικές	Συστημικές
c	Κυάλια	[ˈca a] v					
ç	Χιόνι	[ˈçoni] v					
η	Άγχος	[ˈaŋxos] v					
k	Κούνια σάκα	[ˈku a] v [ˈsaka] v					
g	γκαράζ πάγος	[Gaˈraz] v [ˈpaɣos] v					
x	χώμα μάχη	[ˈxoɱa] v [ˈmaxi] v					
γ	γάτα πάγος	[ˈɣata] v [ˈpaɣos] v					
pl	πλάκα απλά	[ˈplaka] [aˈpla]				Απλοποίηση pθ	
kl	κλειδί	[kliˈði]				Απλοποίηση kθ	
vl	βλέμμα	[ˈvleɱa]				Απλοποίηση vθ	
bl	μπλούζα ταμπλάς	[ˈBluza] [taˈblas]				Απλοποίηση bθ	
fl	φλόγα σουφλέ	[ˈFloɣa] [suˈfle]				Απλοποίηση fθ	
ɣl	γλώσσα	[ˈɣlosa]				Απλοποίηση θl	
sp	Σπίτι λάσπη	[ˈSpiti] [ˈlaspi]				Απλοποίηση θp	
st	στόμα πάστα	[ˈstoma] v [ˈpasta] v					
sf	σφυρί	[sfiˈri]		r → l			
sk	σκύλος μάσκα	[ˈskilos] v [ˈmaska] v					
ks	ξύλο ταξί	[ˈksilo] [taˈksi]		K → t			Εμπροσθο- ποίηση
kn	Οκνός	[oˈknos]				Απλοποίηση kθ	
mn	μνήμη λίμνη	[ˈmnimi] [ˈlimni]				Απλοποίηση θn mθ	

Σύμφωνα	Λέξεις		Πραγμάτωση			Διαδικασίες	
			Παράλειψη	Αντικατάσταση	Παραφθορά	Δομικές	Συστημικές
Pn	πνοή δείπνο	[Pno'ɪ] [ˈðipno]				Απλοποίηση pθ	
xn	Χνώτα παχνί	[ˈΧnota] v [paˈχni] v					
ps	ψωμί δίψα	[psoˈmi] [ˈðipsa]		p → t			
xt	Χτίζω δίχτυ	[ˈΧtizɔ] v [ˈðixti] v					
ft	φτυάρι χούφτα	[ˈFtiari] [ˈxufta] v		r → l			
tr	τρένο λίτρο	[ˈTreno] [ˈlitro]				Απλοποίηση tθ	
kr	κρέμα μακρύ	[ˈkrema] [maˈkri]				Απλοποίηση kθ	
vr	βράχος	[ˈvraxos]				Απλοποίηση vθ	
dr	μάντρα	[ˈmadra]				απλοποίηση dθ	
br	Μπράτσο γαμπρός	[ˈBratso] [ɣaˈbros]				Απλοποίηση bθ	
ɣr	γράσο	[ˈɣraso]				Απλοποίηση ɣθ	
θr	θράκα λαθραία	[ˈθraka] [laˈθrea]				απλοποίηση θθ	
gr	Γκρεμός φαγκρί	[Greˈmos] [faˈgri]				Απλοποίηση gθ	
ðr	Δράκος κάδρο	[ˈðrakos] [ˈkaðro]				απλοποίηση ðθ	
str	κάστρο στράτα	[ˈkastro] [ˈstrata]				Απλοποίηση stθ	
xtr	τσούχτρα	[ˈtsuxtra]				Απλοποίηση xtθ	
xθr	εχθρός	[eˈχθros]				Απλοποίηση θθθ	

